

CASTELLS CATALANS

TORREDEMBARRA

Nom del castell: Torredembarra
Data de construcció: segle XVI
Municipi: Torredembarra
Comarca: Tarragonès
Altitud: 25 m
Coordenades: 41.146383 N. 1.396929 E.
(ETRS89 Grogràfiques)
Com arribar-hi: dins el nucli urbà, actualment esdevé l'Ajuntament de Torredembarra.

És difícil que un castell es conservi per si mateix, sense dotar-lo d'un ús i havent perdut la funció militar pel qual es va construir. Alguns castells han sobreviscut perquè s'han convertit en l'habitatge dels seus propietaris, altres són hotels o restaurants... i el de Torredembarra acull la seu consistorial i diferents equipaments culturals del municipi. És una gran sort per al castell i també per a Torredembarra.

Orígens medievals

A mitjans del segle XI el comte Ramon Berenguer I, anomenat el Vell, va delimitar una

Torre que formava part del primer de l'originari primer castells de Clarà. Actualment dins el nucli urbà.

Castell de Torredembarra. Fotos de Ricard Ballo.

frontera al baix Gaià i, per reforçar-la, va fer donació de diferents llocs: Tamarit l'any 1053, Clarà el 1057 i Puigperdiguers el 1066. En la donació de Clarà hi tenim els seus orígens medievals, tot i que les restes trobades a la vil·la del Moro ens demostren que els romans ja havien poblat l'indret des del segle II abans de Crist.

A la quadra de Clarà atorgada a favor de Guitard, Polionisch i Ollomar, seguint les indicacions del comte, es va edificar la torre de Clarà, que va conformar amb els anys una població important amb parròquia pròpia. Avui d'aquest antic assentament només en queda l'església de Sant Joan de Clarà, que ha quedat situada dins d'una urbanització.

Als voltants de l'any 1206 els primers senyors del lloc anomenat després Torredembarra, van ser els Tamarit, i va passar després als Vernet que el van regentar fins al 1342 i que, més tard, fruit d'una venda, va passar a Bernat d'Olzinelles. Els Olzinelles van vendre els drets dominicals que tenien de Torredembarra a Pere d'Icart l'any 1391 i va començar, així, el senyoriu dels Icart que va perdurar fins a finals del segle XVII.

El castell nou

El castell que visitareu té poc a veure amb l'antiga torre dels començaments. Lluís d'Icart, l'abril del 1523 va completar el domini sobre

Torre de la Vila.

la vila amb la compra dels dominis senyorials que Carles I encara tenia a Torredembarra. El senyor, amb la potestat de jutjar en qüestions de dret civil (a través de la concessió del juí de prohoms) des del 1524 va començar a construir el nou castell l'any 1565 i la va acabar quinze anys més tard.

El castell, concebut com a residència i fortalesa de la població –de planta quadrada i flanquejat per quatre torres als cantons– es va fer d'acord amb la tradició mediterrània de l'època, i va situar les seves dependències al voltant d'un pati porticat amb arcades. Al cap de cinc anys de la mort del darrer Icart (el 1658), el senyoriu de Torredembarra i la seva baronia van quedar supeditats als comtes de Santa Coloma de Queralt.

Gràcies a la reconstrucció i habilitació que se'n va fer el 1998 com a seu de l'ajuntament, tindreu ocasió de passejar i gaudir de l'interior de l'únic edifici civil de nova planta del Renaixement català que es conserva a Catalunya i un dels millors exemples renaixentistes de la comarca del Tarragonès.

El bressol dels Güell

L'escriptor i arqueòleg tarragoní Lluís Pons d'Icart provenia de la família dels senyors de Torredembarra, però hi van haver altres personatges molt més vinculats directament a la història de la vila, com ara Joan Güell i Ferrer que va néixer en una casa situada a la mateixa plaça a pocs metres de distància del castell.

Joan Güell va ser el fundador de la saga Güell. Casat amb Francisca Bacigalupi, van ser pares d'Eusebi Güell, comte de Güell i casat amb la filla del marquès de Comillas i protector de Gaudí. Això explica que les obres més representatives del genial arquitecte portin el nom d'aquesta família de Torredembarra: el parc, les bodegues i el palau Güell...

Ja veieu que Torredembarra és plena de sorpreses. A més del castell, la visita al nucli antic pot incloure la torre de la Vila, d'estil mudèjar, l'església parroquial de Sant Pere amb el quadre de Santa Rosalia –que va salvar el lloc de l'epidèmia de la pesta– i l'orgue barroc. També podeu contemplar el portal de Padrines i el de la Bassa, situats en el que queda de l'antiga muralla, del segle XVII. Tot això us espera, com si no hagués passat el temps: no hi feu tard.

Text extret del web:

http://www.castellsdelleida.com/pagesetter_docs/21x49x1xfixter_pdf.dat

Jordi Gironès
Gener de 2012

